

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

S P R E N D I M A S

2026 m. sausio 16 d. Nr. 21RE-
(AG-1075/05-2025)
Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Edvardo Juciaus, Vytauto Kurpuveso (pranešėjas) ir Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė),

sekretoriaujant Ramūnei Misevičiūtei,

dalyvaujant pareiškėjos mažosios bendrijos AI solution atstovui direktoriui (duomenys neskelbtini),

atsakovės Lietuvos mokslo tarybos atstovams (duomenys neskelbtini),

viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka vaizdo konferencijos būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos mažosios bendrijos AI solution skundą atsakovui Lietuvos mokslo tarybai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Pareiškėja mažoji bendrija (toliau – ir MB) AI solution (toliau – ir pareiškėja) skundu Komisijos prašo panaikinti atsakovės Lietuvos mokslo tarybos (toliau – ir LMT) pirmininko 2025 m. lapkričio 5 d. įsakymo Nr. V-477 „Dėl atžalinių įmonių MTEP projektų II-ojo kvietimo paraiškų administracinės patikros rezultatų patvirtinimo“ (Komisijos patikslinimas – įsakymas pasirašytas 2025 m. lapkričio 7 d.) (toliau – Įsakymas) dalį, kurioje paraiška Nr. 10-033-P-02-08 pripažinta neatitinkančia administracinės patikros reikalavimų ir įpareigoti LMT iš naujo įvertinti paraišką, taikant Komisijos 2023 m. gruodžio 13 d. reglamentą (ES) 2023/2831 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos (toliau – ir ES) veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo de minimis pagalbai (toliau – Reglamentas) ir kitus privalomus teisės aktus.

Paaikrina, kad MB AI solution 100 procentų valdoma (duomenys neskelbtini), jo sutuoktinė (duomenys neskelbtini) valdo MB AI digital ir MB Uno grupė. Sutuoktinių įmonės tarpusavyje neturi valdymo, finansinių ar organizacinių ryšių, nėra nei susitarimų, nei balsų daugumos įtakos, nei kitų sąsajų, suteikiančių galimybę vienai įtakoti kitos veiklą. Sutuoktinių 2010 m. spalio 21 d. sudaryta Poveidybine sutartimi nustatomas visiškas turto atskyrimo režimas: kiekvienas sutuoktinis valdo tik tai, ką įgyja savo vardu, niekam nesuteikiama teisė disponuoti kito turto dalimi ar priimti sprendimus dėl kito sutuoktinio įmonių veiklos. Tą patvirtina ir Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 3.102, 3.104 ir 3.117 straipsniai, reglamentuojantys, kad turto atskyrimo sutartis eliminuoja bet kokias turto ar teisių sąsajas tarp sutuoktinių, todėl tai pašalina bet kokią teisinę prielaidą kontrolės santykiui atsirasti.

LMT, atlikdama administracinę patikrą, nusprendė, kad pareiškėjo įmonė turi būti laikoma susieta su sutuoktinės įmonėmis vien dėl šeimos santykių, ir tokiu būdu sumažino galimą nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos likutį bei atmetė paraišką. Toks sprendimas nesiremia jokių teisiniu kriterijumi, numatytu valstybės pagalbos reglamentavime.

KOTIS – suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro (toliau – KOTIS registras) 2025 m. rugsėjo 29 d. pažymoje Nr. 202509006463, aiškiai nurodyta, kad pareiškėjos galimas nereikšmingos pagalbos likutis sudaro 214 000 Eur. KOTIS registrą administruoja ir įrašus registruoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota įstaiga – Konkurencijos taryba, kurios nuomonė dėl šios situacijos skiriasi nuo atsakovės. KOTIS registro pažyma rodo, kad įmonė turi pakankamai nepanaudoto *de minimis* rezervo ir gali įgyvendinti projektą visa apimtimi. LMT nurodytas 122 000 Eur likutis atsirado tik pritaikius LMT sugalvotą „vienos įmonės“ logiką, kuri neatitinka Reglamento nuostatų.

Nereikšmingos pagalbos taikymui skirta Reglamento 2 straipsnio 2 dalyje nustatyta apibrėžtis, kada keli ūkio subjektai laikomi „viena įmone“ ir ji grindžiama tik objektyviais ir aiškiai apibrėžtais kontrolės kriterijais, tarp kurių nėra kriterijaus šeimos ryšiai ar fizinių asmenų „veikimas kartu“. Nacionalinės institucijos negali plėsti, papildyti ar taikyti papildomų kriterijų, nes tai sukeltų valstybės pagalbos teisės fragmentaciją ir prieštarautų teisinio tikrumo principui. LMT, konstatuodama susietumą remdamasi ne Reglamente nustatytais kriterijais, o šeimos ryšiais, pažeidė ne tik Reglamentą, bet ir ES teisės viršenybės principą, nes nacionalinės teisės normos negali išplėsti ES teisėje nustatytų sąlygų.

Europos Komisijos 2003 m. gegužės 6 d. rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo (toliau – ir MVĮ apibrėžties vartotojo vadovas) negali būti taikoma *de minimis* pagalbai, nes ši rekomendacija skirta labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių (toliau – MVĮ) klasifikacijai, statistikai ir bendrosioms ekonominės politikos gairėms ir ji nėra priimta pagal Sutarties dėl ES veikimo 107–109 straipsnius, todėl negali būti naudojama valstybės pagalbos susietumo vertinimui. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – ESTT) savo praktikoje yra aiškiai nurodęs, kad valstybės pagalbos srityje taikomi tik tie ES teisės aktai, kurie buvo priimti specialiai šiai sričiai reguliuoti, o kiti dokumentai gali turėti tik aiškinamąją, bet ne norminę galią. Todėl LMT sprendime panaudotas argumentas, kad MVĮ apibrėžties vartotojo vadove yra nuoroda į „fizinių asmenų veikimą kartu“, neturi teisinės relevancijos valstybės pagalbos taisyklių kontekste.

ESTT byloje C-222/04 „Cassa di Risparmio di Firenze“ atskyrė juridinius ryšius, kurie turi teisinę reikšmę, nuo asmeninių ar socialinių ryšių, kurie tokios reikšmės neturi, tuo patvirtindamas, kad šeimos ryšiai negali būti laikomi kontrolės įrodymu, nes kontrolė yra teisinė kategorija, kylanti iš subjektinių teisių. Byla C-608/19 „Zennaro“ ESTT pabrėžė, kad valstybės narės, taikydamos *de minimis* reglamentą, privalo griežtai laikytis Reglamento nuostatų ir negali plėsti ar interpretuoti sąlygų taip, kad būtų įtraukti kriterijai, kurių Reglamentas nenumato. Teismas nurodė, kad nacionalinės institucijos negali pridėti papildomų sąlygų, nes tai pažeidžia teisinio tikrumo ir vienodo taikymo principus. Byloje C-280/00 „Altmark“, kuri tiesiogiai susijusi su kompensacijomis viešųjų paslaugų teikėjams, formuluojama bendroji taisyklė, kad: „Valstybės pagalbos vertinimas negali būti grindžiamas spėjimais ar prezumpcijomis, o tik objektyviai pergyniamais kriterijais.“ Bylos C-73/16 „Puškár“ išvadoje pabrėžiama, kad: „Valstybės institucijos, nustatydamos ūkio subjektų kategorijas, privalo vadovautis tik tais kriterijais, kurie nustatyti įstatyme ar ES teisės akte, ir privalo laikytis proporcingumo bei tikslumo principų.“ Byloje C-521/15 „Toshiba“ ESTT nurodė, kad „Kontrolės santykiai turi būti įrodyti teisiniais instrumentais, o ne grindžiami ekonominėmis ar asmeninėmis prielaidomis.“ Išvardyta ESTT praktika neigia šeimos ryšiais grindžiamą susietumo interpretaciją ir paneigia LMT sprendimo pagrindą, nes šeimos ryšiai nėra numatyti Reglamento susietumo kriterijuose ir negali būti naudojami kaip teisėtas pagrindas riboti pagalbos skyrimą. Sprendime naudojama prielaida apie galimą šeiminei įtaką yra prezumpcija, kuri neturi objektyvaus teisinio pagrindo.

Teisės doktrinoje valstybės pagalbos kontrolė siejama su objektyviais ekonominės įtakos ir dominavimo kriterijais. Kontrolė turi būti įgyvendinama per subjektines teises, kurios kyla iš steigimo dokumentų, balsų paketo, sutarčių ar kitų teisiškai reikšmingų instrumentų, kurie leidžia vienam ūkio subjektui lemti kito veiklą, įtakoti sprendimų priėmimą. Šeimos ryšiai nėra laikomi kontrolės institutu civilinėje ar korporacinėje teisėje, o CK nustatyta turto atskyrimo sistema yra pripažįstama kaip viena aiškiausių priemonių nebendros įtakos eliminavimui. Nacionalinės institucijos, taikydamos ES reglamentus, negali remtis nacionalinės teisės analogijomis ar rekomendacinio pobūdžio

dokumentais, jei ES reglamentas suteikia aiškų ir baigtinį normų rinkinį. Valstybės pagalbos srityje ūkio subjektų susietumas vertinamas remiantis objektyviaja kontrolės samprata, o ne faktinėmis, moralinėmis ar socialinėmis prielaidomis. Taip pat kontrolė negali būti preziumuojama, ji turi būti įrodyta remiantis teisiškai reikšmingais kriterijais. Jokie šeiminiai, socialiniai ar asmeniniai ryšiai negali lemti kontrolės prezumpcijos, nes tai pažeistų teisinio tikrumo ir nuspėjamumo principus. Ši doktrina tiesiogiai sutampa su Reglamento struktūra – į kontrolės kriterijus įtraukti tik tie atvejai, kurie gali būti patikrinami ir įrodinėjami teisiškai.

LMT atliktas vertinimas, kuriame kontrolė grindžiama tuo, kad įmonės valdo sutuoktiniai, yra priešingas tiek normatyviam reglamento pobūdžiui, tiek teisinės doktrinos reikalavimams. Civilinė teisė numato aiškų turto atskyrimą ir valdymo nepriklausomumą pagal sudarytą poveidybinę sutartį, todėl prielaidą apie „galimą įtaką“ pašalina pati materialinė teisė.

Teisinėje doktrinoje pabrėžiama, kad nacionalinės institucijos valstybės pagalbos srityje negali naudoti diskrecijos, kuri peržengia ES teisės aktų suteiktą ribą. Nacionalinis viešojo administravimo subjektas privalo tikrinti tik tai, kas priskirta jo kompetencijai, o ES reglamentai tiesiogiai riboja šią kompetenciją. Doktrina aiškiai suformuluoja principą – valstybės narės institucijos negali sukurti naujų ar platesnių sąlygų, kurių nenumato ES reglamentai, nes tai pablogintų ūkio subjektų padėtį ir pažeistų teisės viršenybės principą. LMT sprendime remdamasi šeimos ryšiais ir „veikimu kartu“, ne tik papildė reglamento kriterijus, bet ir sukūrė nacionalinės teisės prezumpciją, kuri yra priešinga ES teisės tiesioginio taikymo doktrinai. Tai reiškia, jog sprendimas buvo priimtas *ultra vires* – viršijant suteiktą kompetenciją, taikant klaidingą teisinį režimą, todėl pažeistas ES teisės viršenybės principas, Reglamento taikymo taisyklės, CK normos dėl turto atskyrimo, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) principai (teisėtumo, proporcingumo, objektyvumo), pareiškėjo teisė dalyvauti konkurso procedūroje nediskriminuojant.

Įsakymu priimtas sprendimas ne tik nepagrįstas teisiškai, bet ir sukelia neigiamas pasekmes pareiškėjai, nes eliminuoja ją iš tolimesnio konkurso, nepaisant to, kad pareiškėja atitinka tikruosius paramos reikalavimus ir neturi teisiškai reikšmingo susietumo.

Komisijos posėdyje pareiškėjos atstovas palaikė skundą.

Atsakovė LMT atsiliepime į pareiškėjos skundą prašo jį atmesti kaip nepagrįstą bei netaikyti laikinųjų apsaugos priemonių. Paaiškino, kad LMT, įgyvendindama Atžalinių įmonių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (MTEP) projektų finansavimo priemonę pagal LMT pirmininko 2024 m. gegužės 16 d. įsakymo Nr. V-209 „Dėl Atžalinių įmonių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (MTEP) projektų atrankos taisyklių patvirtinimo“ patvirtintas Atžalinių įmonių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (MTEP) projektų atrankos taisyklės (toliau – Atrankos taisyklės), atliko pareiškėjos paraiškos Nr. 10-033-P-02-08 (toliau – Paraiška) vertinimą, kurio metu nustatė, kad pareiškėjos įmonė turi būti laikoma susieta su sutuoktinės įmonėmis vien dėl šeimos santykių, ir tokiu būdu sumažino galimą nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos likutį bei atmetė paraišką. Tarp pareiškėjos vadovo ir jo sutuoktinės yra sudaryta 2010 m. spalio 21 d. poveidybinė sutartis, kurioje nustatytas visiškas turto atskyrimo režimas ir, kad kiekvienas sutuoktinis valdo tik tai, ką įgyja savo vardu, niekam nesuteikiama teisė disponuoti kito turto dalimi.

LMT ginčija pareiškėjos skundo teiginius, kad toks sprendimas [dėl *de minimis* pagalbos nesuteikimo] nesiremia jokių teisiniu kriterijumi, numatytu valstybės pagalbos reglamentavime, AI digital ir Uno grupė <...> tarpusavyje neturi jokių valdymo, finansinių ar organizacinių ryšių, nėra nei susitarimų, nei balsų daugumos įtakos, nei kitų sąsajų, suteikiančių galimybę vienai įtakoti kitos veiklą bei, kad poveidybinė sutartis pati iš savęs „<...> patvirtina, kad nėra jokio tarpusavio dominavimo ar kontrolės.“; ir kad CK 3.102, 3.104 ir 3.117 straipsniai aiškiai reglamentuoja, kad turto atskyrimo sutartis <...> pašalina bet kokią teisinę prielaidą kontrolės santykiui atsirasti.

LMT dėl kitų šios dalies teiginių nepasisako, kadangi su jais nesutinka, arba, LMT nuomone, jie nėra aktualūs (reikšmingi) arba yra teisinio pobūdžio vertinimai (interpretacijos), nereikalaujantys atskiro atsakymo.

LMT nesutinka su pareiškėjos pateikta teisine analize dėl santuokinių sąsajų ir paaiškina, kad teikdama valstybės paramą vadovaujasi tiesiogiai taikomu Reglamentu ir Lietuvos Respublikos

smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymu (toliau – Verslo plėtros įstatymas). Reglamentas nustato vienos įmonės kriterijus, kuriems esant, bent vienam iš a – d punktų, preziumuojama, kad įmonės yra tarpusavyje susijusios ir sudaro vieną įmonę. Reglamento prasme fiziniai asmenys vykdantys ekonominę veiklą yra „įmonė“. Taikant Sutartyje nustatytas konkurencijos taisykles, įmonė yra bet koks ekonominę veiklą vykdantis fizinis ar juridinis asmuo, nepaisant jo teisinio statuso ir finansavimo būdų <...>. (Reglamento 4-asis preambulinės dalies punktas). Siekiant įvertinti ar fiziniai asmenys Reglamento prasme veikia kaip „viena įmonė“, fizinių asmenų tarpusavio verslo ryšiai turi būti vertinami lyg fizinis asmuo būtų „įmonė“. Verslo plėtros įstatyme yra vartojamos tapačios sąvokos ir kriterijai. ESTT yra pasisakęs, kad sprendžiant ar suteikti *de minimis* pagalbą svarbus nagrinėti yra tiek teisinis ryšys, tiek *de facto* ryšys (žr. 2006 m. sausio 10 d. sprendimą byloje C-222/04 *Ministero dell'Economia e delle Finanze prieš Cassa di Risparmio di Firenze SpA ir kt.* (ECLI:EU:C:2006:8)). Be to, kad reikia atlikti ne tik teisinių ryšių, bet ir *de facto* ryšių vertinimą atsispindi 2006 m. birželio 7 d. Europos Komisijos sprendime (2006/262/EB) „*dėl valstybės pagalbos Nr. C 8/2005 (ex N451/2004), kurią Vokietija planuoja suteikti „Nordbrandenburger Umesterungs Werke“ bendrovei*“: *verslo santykiai, pvz., ryšiai vadovybės lygmeniu, susipynę ryšiais su tiekėjais ir klientais, bendras nekilnojamojo turto ir įrangos naudojimas (pvz., transporto priemonių, pastatų ir biuro patalpų) šiuo atveju taip pat laikomas kriterijumi ryšiams tarp įmonių vertinti. Pagal šiuos požymius galima patikrinti, ar fizinių asmenų ryšys ne tik neformaliai, bet ir formaliai nesukuria tam tikrų ryšių tam tikruose verslo sektoriuose ir ūkinėje veikloje.*

Europos Komisijos 2025 m. gegužės 16 d. sprendime (ES) 2025/2127 „*dėl valstybės pagalbos SA.24030 (2016/C) (ex N 512/2007 ex 2015/NN), kurią Vokietija suteikė bendrovei „Abalon Hardwood Hessen GmbH“*“ pažymėta: *ASME [MV] apibrėžties vartotojo vadovo I priedo trumpinys naudojamas Europos Komisijos sprendime] 3 straipsnio 3 dalies ketvirtoje pastraipoje priduriama, kad „įmonės, tokiais santykiais susietos per fizinį asmenį ar bendrai veikiančių fizinių asmenų grupę, taip pat laikomos susijusiomis įmonėmis, jei jos savo veiklą arba dalį veiklos vykdo toje pačioje atitinkamoje rinkoje arba gretimosiose rinkose“. Sprendime HaTeFo tos nuostatos aiškinimo klausimu ESTT nusprendė, kad minėta nuostata turi būti aiškinama „taip, kad įmonės gali būti laikomos „susijusiomis“, kaip tai suprantama pagal šį straipsnį, kai išnagrinėjus jų tarpusavio teisinius ir ekonominius santykius matyti, kad jos per fizinį asmenį arba kartu veikiančių fizinių asmenų grupę sudaro vieną ekonominį vienetą, net jeigu jų formaliai nesieja kuris nors iš šio priedo 3 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje nurodytų santykių. Fiziniai asmenys, kurie derina savo veiksmus siekdami daryti įtaką atitinkamų įmonių komerciniams sprendimams, ir dėl to šios įmonės negali būti laikomos ekonomiškai nepriklausomomis viena nuo kitos, laikomi veikiančiais kartu, kaip tai suprantama pagal šio priedo 3 straipsnio 3 dalies ketvirtą pastraipą. Šios sąlygos įgyvendinimas priklauso nuo bylos aplinkybių ir nebūtinai turi būti siejamas su sutartinių santykių tarp tų asmenų buvimu ar netgi su pripažinimu, kad jie ketino išvengti MVĮ apibrėžties taikymo, kaip tai suprantama pagal šią rekomendaciją (103 paragrafas).*

Atsakant į Pareiškėjo teiginį „Teisinėje doktrinoje pabrėžiama, kad nacionalinės institucijos valstybės pagalbos srityje negali naudoti diskrecijos, kuri peržengia ES teisės aktų suteiktą ribą. Nacionalinis viešojo administravimo subjektas privalo tikrinti tik tai, kas priskirta jo kompetencijai, o ES reglamentai tiesiogiai riboja šią kompetenciją“, reikia pažymėti, jog Reglamentu nėra nustatyta *baigtinio* „vienos įmonės“ kriterijų sąrašo. Kaip pažymėta Reglamento preambulės 5 punkte, „teisinio tikrumo sumetimais ir siekiant mažinti administracinę naštą šiame reglamente reikėtų [ang. *should*, o ne *shall* kas reiškia Reglamente nustatomą rekomendaciją, o ne prievolę] pateikti aiškų ir baigtinį kriterijų, pagal kuriuos nustatoma, kada dvi ar daugiau įmonių toje pačioje valstybėje narėje turėtų būti laikomos viena įmone, sąrašą“, tačiau, nors reglamentu buvo siekiama nustatyti baigtinį kriterijų sąrašą, tačiau toliau sekančiame tekste niekur nėra paminėta jog sąrašas yra *baigtinis*.

Vertindama Pareiškėjo pateiktą Paraišką dėl *de minimis* pagalbos suteikimo, LMT nustatė, kad pareiškėjos vadovas ir jo žmona susiję ryšiais įmonėse MB AI solutions, Uno grupė ir AI digital. Tokia išvada buvo padaryta įvertinus dokumentais ir surinktais duomenimis pagrįstus šių asmenų tarpusavio teisinius ir ekonominius santykius, kurie leidžia teigti kad sutuoktiniai, nepaisant poveidybinės sutarties ir tam tikrų pareiškėjos teiginių ir teisinių interpretacijų, *de facto* veikia

glaudžiai bendradarbiaudami, taip sudarydami vieną, kartu veikiančią, ekonominę vienetą. Nustatyta, kad sutuoktinės MB Uno grupė (nedalyvavo LMT konkurse) registruota toje pačioje buveinėje kaip jos vyro įmonė MB AI solution – (duomenys neskelbtini), Vilnius. LMT duomenis sutuoktiniai šias patalpas valdo bendros nuosavybės teise. Šį faktą patvirtina sutuoktinių 2023 rugsėjo 18 d. sudarytas dokumentas „Sutikimas suteikti patalpas juridinio asmens buveinei“. Pareiškėja nepateikė įrodymų, jog leidimas naudotis patalpomis buvo suteiktas atlygintinai (rinkos sąlygomis). Pagal Registrų centro duomenis galima teigti jog sutuoktiniai veikia kartu, jie nėra konkurentai, o viena įmonė, nes pagal susitarimą (formalų ar neformalų) tarp (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) kartu kontroliuoja įmones MB AI solutions, Uno grupė ir AI digital. Neatlygintinas įmonių perleidimas tarp sutuoktinių vienas kitam tą tik patvirtina. Pvz., prieš Paraiškos pateikimą (2025 m. liepos 24 d.), MB AI digital, kurios savininku/vieninteliu nariu, steigėju, vadovu, laikotarpiu nuo 2023 m. rugsėjo 19 d. iki 2025 m. liepos 15 d., buvo (duomenys neskelbtini), 2025 m. liepos 17 d. buvo perleista sutuoktinei. Kadangi pareiškėja LMT nepateikė rinkos sąlygas atitinkančios pirkimo – pardavimo sutarties, todėl LMT padarė išvadą, jog įmonės perleidimas buvo neatlygintinas, kas leidžia manyti jog faktiškai sutuoktiniai veikia kaip artimi verslo partneriai, o ne konkurentai.

Pagal Verslo plėtros įstatymo 3 straipsnio 18 dalies 2 punktą: „kai dėl to paties fizinio asmens ar kartu veikiančių fizinių asmenų veiklos susiformavę bent vienas iš šios dalies 1 punkte nurodytų įmonių ryšių, jeigu šios įmonės verčiasi tokia pačia veikla ar tokios pačios veiklos dalimi toje pačioje rinkoje ar susijusiose rinkose“. Pagal surinktus duomenis nustatyta, kad įmonės MB Uno grupė, AI digital ir AI solution veikia toje pačioje IT srityje ir turi identiškus EVRK veiklos kodus. KOTIS registro duomenimis, Centrinės projektų valdymo agentūros (toliau – CPVA) administruojamoje priemonėje, kurioje Ekonomikos ir inovacijų ministro 2024 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. 4-258 „Dėl finansavimo skyrimo“ (toliau – 2024 m. gegužės 10 d. įsakymas) MB AI solution buvo skirta dotacija, (duomenys neskelbtini), kaip fizinis asmuo, bei jai priklausanti įmonė Uno grupė ir AI digital buvo pripažintos susijusiomis. Taigi, nors pareiškėja teigia, kad jos vadovas veikia atskirai nuo sutuoktinės ir tarp jų sudaryta poveidybinė sutartis nustato atskirą turto režimą, tačiau pareiškėja dokumentais ir patikima informacija nepaneigė ryšio atsiradusio dėl fizinių asmenų santuokos ir kitų tarp šių asmenų susiklosčiusių tarpusavio verslo ryšių.

Atsakovė pažymi, jog nors pareiškėja skunde prašo taikyti laikinąsias apsaugos priemones, tačiau šių priemonių taikymas nenustatytas Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatyme (toliau – ir IAGNTI), todėl nėra priskirtos Komisijos kompetencijai.

Komisijos posėdyje atsakovės atstovai palaikė atsiliepimo argumentus, prašė skundą atmesti.

Skundas tenkintinas

Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl LMT 2025 m. lapkričio 7 d. priimto įsakymo dalyje, kurioje nuspręsta pareiškėjos Paraišką įtraukti į paraiškų, neatitikusių konkurso administracinės patikros reikalavimų, sąrašą, teisėtumo.

Byloje nustatyta, kad pareiškėja pateikė LMT galutinę 2025 m. rugsėjo 4 d. Paraišką, kuria buvo prašoma 119 999,97 Eur paramos projekto „Dirbtinio intelekto pagrindu veikianči materialinių išteklių valdymo sistema“ įgyvendinimui. Prie Paraiškos pridėtame priede „Vienos įmonės (toliau – VĮ) deklaracija“, sudarytame 2025 m. liepos 21 d., nurodytos su pareiškėja susijusios įmonės – VšĮ Geros iniciatyvos, VšĮ Novus Aster ir UAB ES regiono grupė.

LMT 2025 m. spalio 27 raštu Nr. 4S-1507 „Dėl paraiškos Nr. 10-033-P-02-08 ir Nr. 10-033-P-02-71 įmonių susietumų“ (toliau – ir Raštas) informavo pareiškėją ir MB AI digital, jog atlikus pareiškėjos ir MB AI digital paraiškų administracinį vertinimą, priėmė sprendimą, jog šios įmonės, valdomos (duomenys neskelbtini) bei (duomenys neskelbtini), yra laikomos susijusiomis. MVĮ apibrėžties vartotojo vadove numatyta, kad įmonių susietumas gali būti grindžiamas fizinių asmenų ryšiais. Verslo plėtros įstatymo 3 straipsnio 16 dalies 2 punkte nurodyta, kad susijusios įmonės yra tokios, kurias sieja dėl to paties fizinio asmens ar kartu veikiančių fizinių asmenų veiklos susiformavę ryšiai. Pagal Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos išaiškinimą ir MVĮ apibrėžties vartotojo vadovą, šeimos ryšiai laikomi pakankamais, jog būtų daroma išvada, kad fiziniai

asmenys veikia kartu. CPVA 2024 m. administruojamoje priemonėje Ekonomikos ir inovacijų ministro 2024 m. gegužės 10 d. įsakymu (duomenys neskelbtini) priklausantį įmonei MB AI solution buvo skirta dotacija. KOTIS registro duomenimis, (duomenys neskelbtini), kaip fizinis asmuo, bei jai priklausanti įmonė MB Uno grupė, tarp kurių MB AI digital, buvo pripažintos susijusiomis pagal Europos Komisijos MVĮ apibrėžties vartotojo vadovo 2 straipsnio 2 dalį.

Šiame rašte LMT konstatavo, jog susietumas tarp fizinių asmenų (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) egzistuoja, kadangi jie veikia kartu. Toks susietumas egzistuoja nepaisant 2010 m. tarp sutuoktinių pasirašytos poveidybinės sutarties, kadangi ši sutartis atskiria turta, tačiau nepaneigia fakto, jog sutuoktiniai gali daryti įtaką vienas kitam. Todėl fiziniai asmenys ir jų valdomi juridiniai asmenys yra laikomi susijusiais subjektais.

LMT Raštu prašė abiejų įmonių per 2 darbo dienas nuo rašto gavimo dienos pateikti duomenis, kuri tęs dalyvavimą konkurse, kadangi abiejų įmonių projektų finansavimui yra nepakankamas nereikšmingos valstybės pagalbos *de minimis* likutis, pagal kurią prašomas finansavimas.

LMT pirmininkas 2025 m. lapkričio 7 d. priėmė skundžiamą Įsakymą, kurio dalyje patvirtino Atžalinių įmonių MTEP projektų priemonės II-ojo kvietimo teikti paraiškas paraiškų administracinės patikros rezultatus ir Įsakymo dalyje, tarp patvirtintų paraiškų, neatitikusių konkurso administracinės patikros reikalavimų, yra pareiškėjos Paraiška. Taip pat Įsakymo dalyje, tarp patvirtintų paraiškų, atitikusių konkurso administracinės patikros reikalavimus, yra pareiškėjos vadovo sutuoktinės valdomos MB AI digital paraiška Nr. 10-033-P-02-71.

LMT 2025 m. lapkričio 11 d. el. paštu pareiškėjai pateikė Raštą bei Įsakymą, informavo, kad su pareiškėja buvo aptarta telefonu, jog pareiškėjai atsisakius pateikti atsakymą per rašte nurodytą laiką, LMT teko priimti sprendimą, jog atrankoje paliekama paskutinė teikta paraiška pagal jos pateikimo laiką.

Dėl Sprendimo teisėtumo.

Įsakymas priimtas vadovaujantis LMT pirmininko 2019 m. balandžio 4 d. įsakymu Nr. V-176 „Dėl Lietuvos mokslo tarybos mokslo ir sklaidos projektų konkursinio finansavimo bendrųjų taisyklių patvirtinimo“ (LMT tarybos pirmininko 2023 m. gruodžio 4 d. įsakymo Nr. V-664 redakcija) patvirtintų Lietuvos mokslo tarybos mokslo ir sklaidos projektų konkursinio finansavimo bendrųjų taisyklių, (toliau – Taisyklės) 26 punktu bei Atrankos taisyklių 35 punktu.

Atrankos taisyklių (nuo 2025 m. liepos 25 d. galiojanti redakcija) 34 punkte nustatyta, jog pasibaigus paraiškų teikimo terminui, atliekama jų administracinė patikra ir ekspertinis vertinimas. Pagal šių taisyklių 35 punktą administracinė patikra atliekama vadovaujantis Paraiškų administracinės atitikties kriterijais (Atrankos taisyklių 3 priedas) ir Kvietime nurodytais reikalavimais. Administracinę patikrą atlieka LMT administracija. Administracinės patikros rezultatai tvirtinami Taisyklių nustatyta tvarka.

Pagal Taisyklių (nuo 2025 m. vasario 28 d. galiojanti redakcija) nuostatas, administracinės patikros rezultatai įforminami LMT pirmininko patvirtintos formos administracinės patikros pažyma ir tvirtinami LMT pirmininko įsakymu (26 punktas); ekspertiniam vertinimui teikiamos tik administracinės patikros reikalavimus atitikusios paraiškos (29 punktas).

Atrankos taisyklėse reglamentuojama, kad vadovaujantis administracinės patikros ir ekspertinio vertinimo rezultatais bei Kvietimui skirtu finansavimu LMT pirmininko įsakymu yra tvirtinamas siūlomų finansuoti, nefinansuotinių ir, jei sudaromas, rezervinių, projektų sąrašas (toliau – Įsakymas dėl siūlomų finansuoti projektų sąrašo), su kuriuo pareiškėjai yra supažindinami siunčiant pranešimą elektroniniu paštu (42 punktas); pareiškėjas gali pateikti apeliaciją dėl paraiškos administracinės patikros arba ekspertinio vertinimo ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas, einančias po pranešimo apie Tarybos pirmininko sprendimą išsiuntimo dienos. Apelacijos teikiamos pagal Taisyklėse nustatytą tvarką (43 punktas); pareiškėjai ir (ar) Partneriai gali teikti prašymus ir skundus VAĮ pagrindais ir tvarka. Pareiškėjai ir (ar) Partneriai turi teisę LMT sprendimus apskųsti Taisyklėse arba kituose teisės aktuose numatyta tvarka. Pareiškėjas, dėl kurio buvo priimtas sprendimas, ir manantis jog tuo sprendimu buvo pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai gali skųsti

Tarybos veiksmus Lietuvos Respublikos įstatymų numatytais pagrindais ir tvarka. Pareiškėjai gali teikti apeliacijas Taisyklių numatytais pagrindais ir tvarka (82 punktas).

Pagal išdėstytą teisės aktų nuostatas administracinė patikra yra vienas iš dviejų paraiškų vertimo etapų, kurio rezultatai įforminami pažymoje ir tvirtinami LMT pirmininko įsakymu. Paraiškos, neatitikusios administracinės patikros reikalavimų, toliau nevertinamos.

Skundžiamo Įsakymo dalimi pareiškėjos Paraiška patvirtinta kaip neatitinkanti konkurso administracinės patikros reikalavimų, tačiau priimto sprendimo motyvai šiame įsakyme nenurodyti.

Atsakovė pateikė Paraiškos administracinės patikros formą, kurios lentelės „Vertinimo ir atrankos rezultatai“, vertinimo kriterijaus Nr. 7 „Projektas finansuojamas pagal suderintas *de minimis* pagalbos taisykles ar Europos Komisijos sprendimą dėl Projekto suderinamumo su vidaus rinka arba pagal 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1407/2013, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius, su visais pakeitimais, laikantis ten nustatytų reikalavimų“ įvertinimo komentare (neatitikties kriterijui paaiškinime) pažymėta, jog jis neatitinka Taisyklėse ir Kvietime nustatytiems reikalavimams, pastabose pažymėta, kad 2025 m. rugpjūčio 14 d. buvo patikrinta informacija apie pareiškėjai suteiktą valstybės pagalbą KOTIS registre, likutis nėra pakankamas finansavimui gauti, įtraukiant susijusias su (duomenys neskelbtini) įmones, kurios neįtrauktos į SVV bei VĮ deklaracijas. Paraiškos administracinės patikros formos dalyje „Sprendimas“ nurodyta, jog projektas neatitinka administracinės patikros vertinimo kriterijų, pastabose paaiškinta, kad nustačius (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) valdomų įmonių susietumą, pareiškėja negali gauti finansavimo dėl nepakankamo nereikšmingos valstybės pagalbos *de minimis* likučio. Paraiška neatitinka administracinio vertinimo sąlygų ir nėra perduodama ekspertiniam vertinimui, vadovaujantis Taisyklių 29 punktu.

Iš pareiškėjos skundo turinio matyti, kad pareiškėja ginčija administracinės patikros metu atliktus LMT veiksmus bei sprendimą, kad pareiškėjos vadovo ir jo sutuoktinės valdomos įmonės yra susijusios ir dėl to sumažinus galimą nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos likutį, paraiška buvo atmesta. Apie tai, kad fiziniai asmenys (pareiškėjos vadovas ir jos sutuoktinė) ir jų valdomi juridiniai asmenys yra laikomi susijusiais subjektais, LMT pareiškėją informavo Raštu, kuriuo, be kita ko, pareiškėjos ir MB AI digital prašė per 2 darbo dienas nuo rašto gavimo dienos pateikti įmonės duomenis, kuri tęs dalyvavimą konkurse, kadangi abiejų įmonių projektų finansavimui yra nepakankamas nereikšmingos valstybės pagalbos *de minimis* likutis, pagal kurią prašomas finansavimas.

Atkreiptinas dėmesys, kad LMT pirmininkas, priimdamas Įsakymą, nesivadovavo LMT 2025 m. spalio 27 d. raštu, kuriuo pareiškėja ir MBV AI digital informuojami apie įmonių susietumą, todėl šis raštas nėra Įsakymo sudėtinė (motyvuojamoji) dalis.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) yra pasisakęs, jog administracinių teismų jurisprudencijoje laikomasi pozicijos, kad atitinkamos administracinės procedūros dokumentas, kuriame išdėstomos nustatytos aplinkybės ir kurio pagrindu priimamas individualus administracinis aktas, sukeliantis materialines teises pasekmes, yra to administracinio akto neatskiriamoji (motyvuojamoji) dalis. Pagal tokią procedūrą priimtame individualiame administraciniame akte nėra būtina iš naujo išdėstyti aplinkybes, kurios nustatytos procedūriniame dokumente, jei individualų administracinį aktą priimantis viešojo administravimo subjektas visiškai sutinka su procedūriniame dokumente nustatytomis aplinkybėmis ir jų nepapildo, nepakeičia. Individualus administracinis aktas, kuris priimtas remiantis atitinkamu procedūriniu dokumentu, sudarančiu to akto motyvuojamąją dalį, VAI 8 straipsnio (aktualios VAI redakcijos 10 straipsnis) prasme negali būti vertinamas neatitinkančiu šios įstatymo normos reikalavimų, išskyrus atvejus, kai teismas nustato, kad individualus administracinis aktas priimtas remiantis procedūriniu dokumentu, kuris nepagrįstas, nemotyvuotas ir pan. Asmuo, nesutinkantis su jam sukeliančiu materialines teises pasekmes individualiu administraciniu aktu, kuris priimtas remiantis atitinkamu procedūriniu dokumentu, paduodamas teismui skundą dėl tokio akto gali išdėstyti savo nesutikimo motyvus ir dėl procedūrinio dokumento. Teismas, nagrinėdamas ginčą dėl tokio administracinio akto, turi vertinti jį kartu su procedūriniu dokumentu (motyvuojamąja dalimi) kaip vientisą aktą (*žr., pvz., 2014-03-12*

nutartį administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-1035/2014; 2014-05-26 nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁵²-779/2014, ir kt.) (LVAT praktika, taikant VAI normas, pritarta LVAT teismo teisėjų 2016-06-01 pasitarime)

Nagrinėjamu atveju Įsakymo sudėtine dalimi gali būti pripažintina pareiškėjos Paraiškos administracinės patikros forma, kurioje įforminti Paraiškos administracinės patikros rezultatai. Ši forma Komisijai pateikta „adoc“ formato dokumentu, kurio metaduomenyse yra nurodyta, kad jį 2026 m. sausio 9 d. pasirašė LMT Mokslo ir verslo bendradarbiavimo skyriaus programų koordinatorė (dokumento registravimo data ir numeris nenurodyti). Iš metaduomenų neaišku, kada buvo atlikta Paraiškos administracinė patikra, užpildyta Paraiškos administracinės patikros forma ir tokių duomenų atsakovė Komisijai nepateikė.

Net ir darant prielaidą, jog pareiškėjos Paraiškos administracinė patikra buvo atlikta, forma užpildyta iki skundžiamo Įsakymo priėmimo dienos (2025 m. lapkričio 7 d.), joje pateikti neatitikties vertinimo kriterijui Nr. 7 paaiškinimai, taip pat pastabos apie (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) valdomų įmonių susietumą, negalėjimą finansuoti dėl nepakankamo nereikšmingos valstybės pagalbos *de minimis* likučio, nėra grindžiamos nei faktiniais duomenimis, nei teisės aktų nuostatomis. Šioje formoje nepateikiamas (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) valdomos įmonių susietumo, nepakankamo valstybės pagalbos *de minimis* likučio vertinimas. Todėl Paraiškos administracinės patikros vertinimo formoje priimtas sprendimas, kad pareiškėjos projektas neatitinka administracinės patikros vertinimo kriterijaus yra nepagrįstas bei nemotyvuotas.

Pažymėtina ir tai, jog atsakovės atsiliepime pateiktas (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) veikimo kaip „viena įmonė“ teisinis vertinimas bei sprendimo pripažinti sutuoktinių valdomas įmones susijusiomis motyvai nevertinami, nes jie nebuvo nurodyti skundžiamame Įsakymą ar jo sudedamojoje dalyje – Paraiškos administracinės patikros vertinimo formoje. Šiuo aspektu LVAT yra nurodęs, kad ginčijamo individualaus administracinio sprendimo priėmimo motyvų nurodymas teismo proceso metu neturi būti vertinamas ir nedaro įtakos nemotyvuoto viešojo administravimo subjekto priimto sprendimo teisėtumui (žr., pvz., 2013 m. birželio 13 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A502-940/2013; 2015 m. kovo 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1536-662/2015). Priešingai vertinant būtų pažeistos pareiškėjo teisės į gynybą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. lapkričio 2 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A261-2692/2011). Individualaus administracinio akto motyvų nenurodymas pačiame akte ir jų papildymas ginčą nagrinėjant teisme iš principo nėra toleruoti, kadangi kliudo suinteresuotam asmeniui pasirinkti būdus bei priemones dėl savo teisių ar interesų gynimo (žr., pvz., LVAT 2020 m. kovo 10 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1465-629/2020)

Įvertinus tai, darytina išvada, jog pareiškėjos Paraiškos administracinės patikros rezultatai yra nepagrįsti ir jų pagrindu priimto Įsakymo dalis, kuria pareiškėjos Paraiška, patvirtinta kaip neatitinkanti konkurso administracinės patikros reikalavimų, pripažintina kaip nepagrįsta. Komisija sprendžia, kad yra pakankamas faktinis bei teisinis pagrindas skundžiamą Įsakymą dalyje pripažinti neatitinkantį VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose nustatytų reikalavimų, įpareigojančių administracinį sprendimą pagrįsti teisiniais ir faktiniais pagrindais bei administracinio sprendimo motyvais, o tai reiškia, jog yra pakankamas tiek faktinis, tiek teisinis pagrindas skundžiamą LMT pirmininko Įsakymo dalį, kuria pareiškėjos Paraiška patvirtinta kaip neatitinkanti konkurso administracinės patikros reikalavimų, panaikinti.

Dėl kitų pareiškėjo skundo reikalavimų.

Pareiškėja skundu Komisijos prašo įpareigoti LMT iš naujo įvertinti Paraišką, taikant Reglamento ir kitus privalomus teisės aktus.

Komisijai, priėmus sprendimą panaikinti pareiškėjos skundžiamą administracinį sprendimą – Įsakymą dalyje bei šiam Komisijos sprendimui įsiteisėjus, kyla skundžiamo teisės akto panaikinimo teisinės pasekmės, o tai reiškia, kad atkuriamas buvusi iki ginčijamo teisės akto (veiksmo) priėmimo padėtis, tai yra atkuriamos pažeistos pareiškėjos teisės ar teisėti interesai. Atsižvelgiant į tai bei vadovaujantis prieš tai paminėtais teisės aktais, atsakovė įpareigotina teisės aktų nustatyta tvarka atlikti naują Paraiškos vertinimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 ir 4 punktais bei 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Panaikinti Lietuvos mokslo tarybos pirmininko 2025 m. lapkričio 7 d. įsakymo Nr. V-477 „Dėl atžalinių įmonių MTEP projektų II-ojo kvietimo paraiškų administracinės patikros rezultatų patvirtinimo“ dalį, kurioje paraiška Nr. 10-033-P-02-08 pripažinta neatitinkančia administracinės patikros reikalavimų.

Įpareigoti Lietuvos mokslo tarybą mažosios bendrijos AI solution paraišką Nr. 10-033-P-02-08 vertinti iš naujo.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Vytautas Kurpuvesas